Gemeente Amsterdam

Windmolens in zoekgebieden

Projectvoorstel

Onderzoek, Informatie en Statistiek

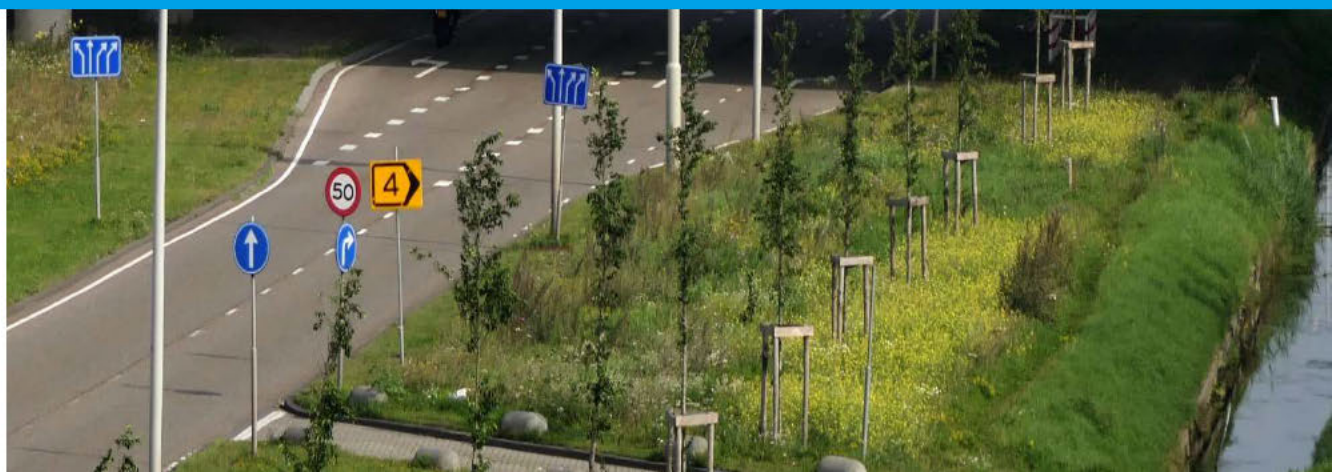

Projectvoorstel uitgebracht op verzoek van:

Ruimte en Duurzaamheid, Programma Klimaatneutraal

Projectnummer: 20278

[redacted] [redacted]

Weesperstraat 113-117 Telefoon:+3[redacted]

Postbus 658, 1000 AR Amsterdam data.amsterdam.nl

[redacted]@amsterdam.nl

Amsterdam, juli 2020

Foto voorzijde: Windmolens Westrandweg (A5) en Australiëhavenweg, fotograaf Edwin van Eis (2017)

Inhoud

Inleiding 4

Werkwijze 6

Rapportage/eindproduct 11

Planning, verwacht tijdsbeslag en begroting 12

Randvoorwaarden 13

Inleiding

OIS heeft in opdracht van Ruimte en Duurzaamheid in 2019 voor het eerst een draagvlakonderzoek over duurzaamheid uitgevoerd onder bewoners van de stad. Het thema windenergie maakt (onder andere) deel uit van dat onderzoek. Inmiddels is besloten om het stads brede onderzoek jaarlijks te herhalen. De resultaten van dat onderzoek zijn beschikbaar op stadsdeelniveau en de nieuwste monitor verwachten we in het najaar van 2020.

De gemeente heeft in het kader van Programma Klimaatneutraal zeven zoekgebieden in de stad vastgesteld waar in de toekomst circa 17 windmolens à 3 MW moeten worden gerealiseerd. De ambitie is om >50 MW extra windenergie te realiseren in 2030 (en de vergunningen uiterlijk 1 januari 2025 te hebben verleend).
De windmolens zullen ongeveer 150 meter hoog worden en volgens alle wettelijke normen worden geplaatst.
In de zomer van 2019 stonden er 37 windmolens in het westelijk havengebied en 1 in het havengebied van stadsdeel Noord. Tussen 2019 en heden zijn 20 windmolens a 0,66 MW weggehaald en 4 windmolens à 2,2 MW teruggeplaatst. In 2021 worden 6 windmolens à 2,2 MW teruggeplaatst.

Hier zijn de 7 zoekgebieden weergegeven (plus een extra zoekgebied als er onvoldoende mogelijkheden blijken te zijn in de 7 gebieden):

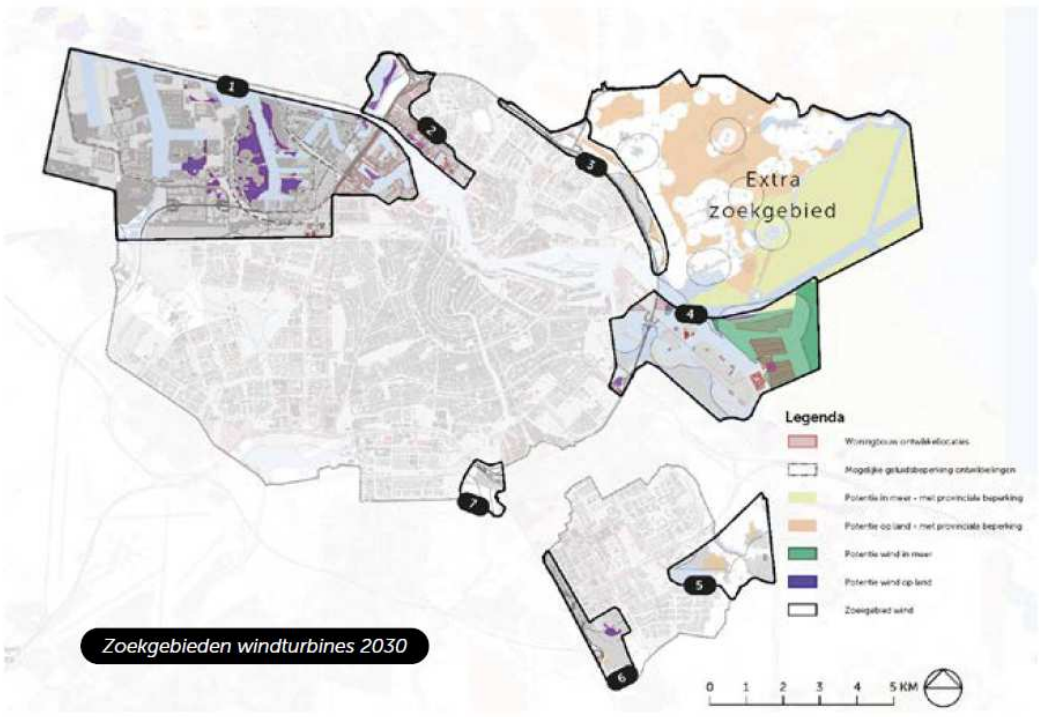

Zoekgebieden windturbines 2030

Op verzoek van Programma Klimaatneutraal zal OIS nader draagvlakonderzoek uitvoeren onder bewoners in en rondom de zeven zoekgebieden, zij zijn immers direct belanghebbenden als er windmolens bij hen in de buurt geplaatst gaan worden. Deze informatie is niet uit de eerder genoemde monitor te halen.

De centrale vragen die aan bod moeten komen zijn: houding ten aanzien van windenergie in het algemeen en houding ten aanzien van windmolens in de directe nabijheid van de woning in het bijzonder. Daarnaast zal er ook gevraagd worden naar geschikte (voorkeurs)locaties voor windmolens in de stad en eventuele randvoorwaarden die kunnen bijdragen aan meer acceptatie en draagvlak voor windenergie.

Werkwijze

Uitvoering

De huishoudens in en rondom de zoekgebieden (350 meter, zie de donkerblauwe rand rondom de gebieden in onderstaande kaart) vormen de doelgroep van het onderzoek. Per zoekgebied zal op basis van de beschikbare GIS-kaart een steekproef worden getrokken uit de huishoudens die in en rondom het gebied wonen, waarbij rekening wordt gehouden met leeftijd en huishoudsamenstelling omdat uit het stads brede onderzoek blijkt dat deze kenmerken van invloed zijn op de mening van bewoners.
Een deel van de adressen in een straal van 350 meter rondom de zoekgebieden behoort niet tot de gemeente Amsterdam. Hiervan is niet eenvoudig te achterhalen wat de huishoudenssamenstelling van de hoofdbewoner is of leeftijdsgroep van de bewoners. Deze adressen worden wel meegenomen in de steekproeftrekking.

Figuur 1 Afbakening van de gebieden waaruit de steekproef wordt getrokken

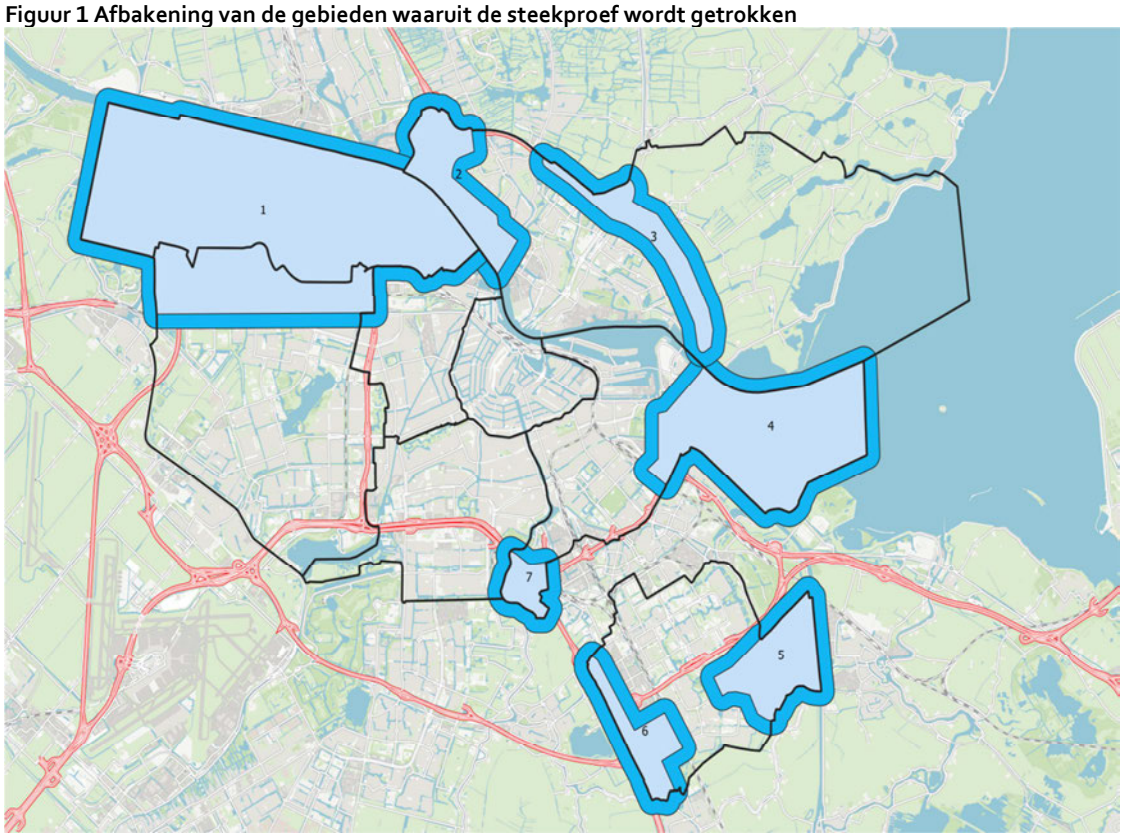

Bron: OIS

In het steekproefgebied wonen in Amsterdam ruim 65.000 mensen van 18 jaar en ouder. De leeftijdsverdeling per gebied ziet er als volgt uit[1]:

Tabel 2 Leeftijdsverdeling per gebied (absoluut en procenten)

	1 Haven-gebied	2 Noorder IJplas	3 Ring A10	4 Zeeburgereiland -IJburg- Sciencepark	5 Gaasperplas- Driemond	6 Amstel III eo.	7 Kop Amstelscheg	totaal
18-29 jaar	3613	2653	2435	4921	1382	1191	29	16224
30-39 jaar	3255	1793	2478	4094	1277	588	19	13504
40-49 jaar	2404	1323	2076	4915	1158	555	26	12457
50-59 jaar	1835	1506	1802	3235	1408	603	40	10429
60 en ouder	2454	2503	2578	1935	2495	1141	36	13142
totaal	13561	9778	11369	19100	7720	4078	150	65756
procenten								
18-29 jaar	27	27	21	26	18	29	19	25
30-39 jaar	24	18	22	21	17	14	13	21
40-49 jaar	18	14	18	26	15	14	17	19
50-59 jaar	14	15	16	17	18	15	27	16
60 en ouder	18	26	23	10	32	28	24	20
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

bron: OIS

[1] Inclusief mensen die in Amsterdam in een straal van 350 meter rondom het zoekgebied wonen.

In totaal gaat het om ruim 40.000 bewoonde adressen in Amsterdam en bijna 3.400 woningen buiten de stad in een straal van 350 meter rondom de gebieden[2]. De huishoudenssamenstelling per gebied ziet er als volgt uit:

Tabel 3 Huishoudenssamenstelling per gebied (absoluut en procenten)

	1 Haven-gebied	2 Noorder IJplas	3 Ring A10	4 Zeeburgereiland -IJburg- Sciencepark	5 Gaasperplas- Driemond	6 Amstel III eo.	7 Kop Amstelscheg	totaal
alleenstaand	4129	3140	2611	4700	1966	1665	45	18256
eenoudergezin	678	580	879	1398	572	478	5	4590
overig	86	48	60	62	50	14		320
paar met kinderen	1903	1062	1843	3537	930	315	23	9613
paar zonder kinderen	1598	1406	1242	1945	1097	345	20	7653
totaal Amsterdam	8394	6236	6635	11642	4615	2817	93	40432
woningen buiten Amsterdam	449	98	39	2566	160	26	60	3398
totaal	8843	6334	6674	14208	4775	2843	153	43830
procenten								
alleenstaand	49	50	39	40	43	59	48	45
eenoudergezin	8	9	13	12	12	17	5	11
overig	1	1	1	1	1	0	0	1
paar met kinderen	23	17	28	30	20	11	25	24
paar zonder kinderen	19	23	19	17	24	12	22	19
totaal Amsterdam	100	100	100	100	100	100	100	100
% woningen buiten Amsterdam	5,1	1,5	0,6	18,1	3,4	0,9	39,2	7,8

bron: OIS

Steekproef

In alle gebieden zijn er voldoende huishoudens om een steekproef te trekken, behalve bij gebied 7 Kop Amstelscheg; hier wonen slechts 93 huishoudens in Amsterdam. OIS stelt voor om alle huishoudens in dit gebied in de steekproef mee te nemen, en ook de 60 woningen die in een straal van 350 meter rondom dit gebied staan. Voor de overige zes gebieden stellen we een steekproefgrootte van 2.000 adressen voor, gestratificeerd naar de procentuele verdeling van de huishoudenssamenstelling per gebied, waarbij de woningen in een straal van 350 meter rondom de gebieden buiten Amsterdam naar rato zullen worden meegenomen (zie tabel 4).
De gebieden 1 (Havengebied) en 2 (Noorder IJplas) grenzen aan elkaar (zie figuur 1). Hierdoor behoort een deel van de adressen tot beide gebieden. OIS zal er bij het trekken van de steekproef voor zorgen dat deze adressen 'ontdubbeld' worden, waardoor zij ofwel in gebied 1, of in gebied 2 terecht komen. Bij de analyse zal OIS nagaan of deze mensen specifieke opvattingen hebben ten aanzien van beide gebieden. Daarnaast wordt getracht de geselecteerde adressen te ontdubbelen met de adressen die voor het grote monitoronderzoek zijn gebruikt.

[2] Van deze woningen is onbekend of ze bewoond zijn en wat de huishoudenssamenstelling is. Rondom gebied 4 staan in Diemen veel grote woonblokken met veel woningen.

Respons

Ondanks dat het onderwerp windmolens maatschappelijk relevant en aansprekend is, is van tevoren niet met zekerheid vast te stellen hoe groot de respons zal zijn. We richten ons op een minimale respons van 10%. Dat betekent dat we 200 respondenten per gebied moeten krijgen om betrouwbare uitspraken te kunnen doen, met uitzondering van gebied 7 Kop Amstelscheg. De onderstaande tabel geeft een overzicht.

Tabel 4 Steekproefselectie op basis van huishoudenssamenstelling per gebied (absoluut en procenten)

	1 Haven-gebied	2 Noorder IJplas	3 Ring A10	4 Zeeburgereiland -IJburg- Sciencepark	5 Gaasperplas- Driemond	6 Amstel III eo.	7 Kop Amstelscheg	totaal
totaal Amsterdam	8394	6236	6635	11642	4615	2817	93	40432
woningen buiten Amsterdam	449	98	39	2566	160	26	60	3398
totaal	8843	6334	6674	14208	4775	2843	153	43830
steekproefgrootte	2000	2000	2000	2000	2000	2000	153	12153
% waarvan buiten Amsterdam	5,1	1,5	0,6	18,1	3,4	0,9	39,2	7,8
target respons (10%)	200	200	200	200	200	200	15	1215
procentuele verdeling huishoudens in de steekproef								
alleenstaand	49	50	39	40	43	59	48	45
eenoudergezin	8	9	13	12	12	17	5	11
overig	1	1	1	1	1	0	0	1
paar met kinderen	23	17	28	30	20	11	25	24
paar zonder kinderen	19	23	19	17	24	12	22	19
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

bron: OIS

Benaderen huishoudens per brief

De geselecteerde huishoudens worden per brief uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. In de brief wordt een unieke code opgenomen waarmee men toegang krijgt tot de online vragenlijst. Dat betekent dat we werken met een zogenaamde 'gesloten link'. Hierdoor kan de vragenlijst slechts eenmalig per geselecteerd huishouden worden ingevuld en heeft OIS een betere controle over de respons per gebied. Het versturen van een reminder behoort eveneens tot de mogelijkheden indien de respons in bepaalde gebieden tegenvalt.
OIS stelt voor om het drukwerk en de verspreiding van de brief te verzorgen. Hiervoor zal gebruik worden gemaakt van de diensten van Van der Most voor het drukwerk, en Post NL voor de verspreiding van de brieven. Als blijkt dat bepaalde groepen of gebieden achterblijven (te weinig deelnemen aan het onderzoek) dan kan worden besloten om deze mensen na te bellen. Telefoonnummers van de betreffende huishoudens worden dan erbij gezocht, hierin werkt OIS samen met EDM.

Vragenlijst
De vragenlijst wordt in overleg met de opdrachtgever vastgesteld en zal zoveel mogelijk aansluiten bij het eerder genoemde monitoronderzoek. In totaal zullen ongeveer 10 vragen worden voorgelegd, inclusief een enkele open vraag en achtergrondvragen zoals of men in een koop- of huurhuis woont en wat de leeftijd van de respondent is. Uit ander onderzoek is gebleken dat deze laatste twee variabelen een rol spelen in de mate van draagvlak op het gebied van klimaatmaatregelen.

Planning en doorlooptijd
We stellen voor het project zo snel mogelijk op te pakken gezien de voor de deur staande zomervakanties. In de maand juli stellen we de definitieve vragenlijst vast, in augustus kan worden gestart met het programmeren van de vragenlijst en het opstellen en versturen van de uitnodigingsbrieven. Het veldwerk kan starten in de 3^{e} week van augustus en heeft ongeveer een doorlooptijd van 6 weken. In die periode kan eventueel een reminder worden uitgestuurd en is er tijd om mensen telefonisch te benaderen bij tegenvallende respons.
De data worden eind september opgeleverd, waarna gestart kan worden met de analyse en rapportage. De oplevering van het conceptrapport vindt uiterlijk in de week van 19 oktober (week 43) plaats.

Rapportage/eindproduct

Analyse en rapportage
De resultaten van het onderzoek zullen worden vergeleken met de stadsdeelresultaten van het grotere monitoronderzoek die eveneens omstreeks half oktober (week 43) beschikbaar zullen zijn.
Per vraag zal een overzicht worden gegeven en zal worden gekeken of groepen, bijvoorbeeld mensen uit verschillende buurten, van mening verschillen over de vraag. Dus waar relevant zullen we uitsplitsen naar bijvoorbeeld buurten, huishoudsamenstelling en leeftijd van respondenten. De rapportage zal beknopt zijn en gebruik maken van visualisaties. Alle zoekgebieden zullen in een apart hoofdstuk worden beschreven. De samenvatting geeft het overkoepelende beeld tussen de gebieden weer. OIS maakt in principe een standaard rapport of fact sheet maar het is uiteraard mogelijk om voor andere methoden te kiezen bijvoorbeeld *Powerpoint*. OIS kan een analyse maken van de open antwoorden (tegen meerprijs), maar juist omdat het waarschijnlijk om suggesties van respondenten gaat stellen we voor om de antwoorden integraal aan te bieden.

Planning, verwacht tijdsbeslag en begroting

Fasering
Voor het trekken van zowel de steekproeven als het gereedmaken van de vragenlijst heeft OIS ongeveer een week nodig. Voor programmeren en voorbereiden van het veldwerk geldt drie weken (inclusief testlink, drukwerk en verspreiden). Voor het veldwerk zelf rekenen we op zes weken en voor de analyse en rapportage drie weken.

Planning

	week
voorbereidingen	27-29
steekproef trekking	30
vragenlijstontwikkeling en programmeren	30-31
voorbereiden en uitvoeren drukwerk	32-33
uitvoering dataverzameling	34-39
voorbereiding analyse, analyse en rapportage	40-43

Verwacht tijdsbeslag en begroting

	uren	tarief	totaal
overleg en project coördinatie	8	[redacted]	
vragenlijst opstellen	8		
steekproeftrekking en samenstelling gebied	24		
programmeren vragenlijst	12		
coördinatie druk en uitvoering dataverzameling	24		
nabellen bij lage respons ([redacted] per gesprek)			
drukwerk ([redacted] euro per brief: [redacted])			
versturen reminder			
opleveren databestand	4		
voorbereiding analyse, analyse en rapportage	48		
projectondersteuning (10%)			
totaal	128		

Randvoorwaarden

Op het projectvoorstel en een daaropvolgende opdracht zijn de bijgevoegde leveringsvoorwaarden van OIS van toepassing.

Indien de door de opdrachtgever te leveren bestanden of andere gegevens die benodigd zijn voor de uitvoering van het project niet voldoen aan de in dit voorstel gestelde criteria, komen eventuele meerkosten die hieruit voortvloeien ten laste van de opdrachtgever.

Indien de door de opdrachtgever te leveren bestanden persoonsgegevens bevatten (informatie die tot personen is te herleiden), dan moeten deze conform de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) uitgewisseld, opgeslagen en na gebruik vernietigd worden. Hiervoor sluiten opdrachtgever en gemeente Amsterdam een verwerkersovereenkomst.

Bij online onderzoek binnen een door de opdrachtgever aangewezen organisatie draagt de opdrachtgever er zorg voor dat de software bij de respondenten 'compatible' is met de software van de opdrachtnemer.

De opdrachtgever ontvangt een PDF-bestand van de rapportage of het eindproduct.

Projecten worden verrekend na afloop van het project, tenzij de begroting hoger is dan €50.000,- In dat geval wordt de helft verrekend bij aanvang van het project, en de rest bij het einde van het project.
Projecten die door het team DataPunt worden uitgevoerd worden per kwartaal verrekend, tenzij bij aanvang van het project anders is afgesproken.

Gemeente
Amsterdam

Onderzoek, Informatie en Statistiek

Postbus 658
1000 AR Amsterdam

data.amsterdam.nl